SAM THU MUOI HAI — SỐ THU 2169

Reçu le 12 Juin 1924

3333 NGAY THU NAM 12 JUIN 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

ANNONCES

Tarif des insertions à remettre à l'Administrateur

Une seule insertion . . . 0$10 la ligne

Par contrat annuel

Faits divers . . . 0$12 la ligne

Réclames dans la 1re page . . . 1$00 la ligne

Annonces judiciaires et légales 1$00 la ligne

On traite à forfait pour les contrats importants.

Toutes les lettres doivent être adressées à la rédaction

Doivent être adressés au Directeur

51-53, Rue du Coton, Hanoi

Rédacteur : P. N. KHUÊ

Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Rédacteur en chef : PHAM-QUỲNH

Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬT

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI

Téléphone n° 180

Cái dở của người mình

III

Vì trọng danh-dự quá mà thành ra cái tệ hiểu hư-vinh. Danh-dự với hư-vinh vốn khác nhau : danh-dự là có tài, có đức, có công-nghiệp, có khí-tiết thực mà được tiếng khen vơi thiên-hạ, tiếng tốt để đời sau, mà dù có gặp phải cái xã hội nhoánhem, mắc phải cái miệng đời chênh-lệch, thiên-hạ đời sau có không biết đến cai hay cái tốt cho mình đi nữa, thì nghĩ được một điều hay, làm được một điều phải, trong lương-tâm mình đã hình như là có trời đất chứng-tri, thần minh an-ủi, được ngay cái phần thưởng qui giá vô hình mà hữu xạ tự nhiên hương, tự mình thấy cái nhân-cách của mình nó cao cả sang trọng hơn lên, dù trong giữa cái vòng đời quay cuồng xăng-xít những là những bảy ruồi mà biết trên trời dưới đất chỉ một mình ôn, không khác gì chim hồng chim hộc bay liệng trên tầng mây mà nhòm xuống mấy cái se-sẻ chích-chòe, cả còn cả kinh vùng vẫy ngoài bể khơi mà ngó vào mấy con của cây tôm tép thì đã thấy cái phẩm-giá tôn trọng, lá nhường nào! Ấy danh-dự là thế. Hư-vinh thì là tự mình không có được cái tài, cái đức, cái công-nghiệp, cái khí-tiết gì đáng qui đáng trọng cả mà chỉ nhân dịp được cái tai mắt kẻ phàm-dung, thấy một mớ ngào-ngạt thì vội bảo là ngon, thấy vàng son choáng lộn thì vội cho là đẹp, thường lòa quáng về những cái phẩm-hàm, cái chức vị, cái danh-sắc kia nọ là những cái xưa nay trong xã-hội bày đặt ra để biểu-dương kẻ có tài, có đức, có công nghiệp, có khí-tiết khác người thường mà nhận lầm rằng hễ cứ có được cái phẩm hàm, cái chức vị, cái danh sắc kia thì tức cũng đáng qui đáng trọng, đáng mừng rỡ vẻ-vang như những bậc đống vai chính trong cái địa-vị ấy xưa nay là những bậc thực tài, thực đức, thực có công-nghiệp, thực có khí-tiết ; bấy giờ mới cổ đảm đầu đảm đuôi, chạy xuôi chạy ngược để cầu cạnh chen-chúc làm sao cho được cái mà ngoài đó thì tức là lận-sòng được với cái chân giá-trị kia, thấy những bố cu mẹ đĩ sợ cái tiếng quan lớn quan bé thì cố làm sao cho cũng có được cái tiếng quan lớn quan bé, thấy dân-bà con gái hám cái liếng ông nọ thầy kia thì cố làm sao cho cũng có được cái tiếng ông nọ thầy kia, đành dật nhau, xâu-xé nhau, bảng bóc nhau, hi-ha hi-hôn với nhau, miễn là khỏi chân trắng ngực trần là vinh, được có chút hàm thấp hàm cao, cuống xanh cuống tím là vinh, chứ không còn nghĩ gì tới cái chân giá-trị của những cái đó là cái tài thực, cái đức thực, cái công-nghiệp thực, cái khí-tiết thực nữa, ấy hư-vinh khác với danh-dự như thế.

Người mình vốn có cái tính trọng danh-dự mà vì cái danh-dự thực muốn làm cho được, kiếm cho ra phải khó khăn cực nhọc, bền chí cố công lắm, mấy người chịu khó khăn cực nhọc, bền chí cố công mà làm cho được, kiếm cho ra cái danh-dự thực; đã không làm được, không kiếm ra cái danh-dự thực mà cái lòng ham danh-dự lại sôi nổi đến quá độ thường, mới bỏ đường khó mà quay ra đường dễ, không cần gì luyện tài, tu đức, gây dựng công-nghiệp, giữ gìn khí-tiết mà chỉ chuốc-lách cho được cái phẩm hàm, cái chức vị hay cái danh sắc chi chi ; xã-hội cũng vì cái thói quen trọng danh-dự đã lâu, mà trong một xã hội bao giờ thì cũng người hay có ít, kẻ dở có nhiều, được mấy ai là biết cân nhắc so sánh cái chân giá-trị của người ta mà cũng thường lầm cái hư-vinh là cái danh-dự thật ; lâu dần cái danh-dự thật là cái tài thực, cái đức thực, cái công-nghiệp thực, cái khí-tiết thực không ai nói đến, không ai bình-phẩm đến nữa mà cũng chỉ biết lấy cái hư-vinh làm cái thước đo nhân-phẩm mà thôi. Suốt trong xã-hội hỏi trong ai ? tất là ông cả bà lớn. Qui cái gì ? tất là vông lọng dai cán. Cái gì là sang ? tất là xe ngựa lâu dài, ngọc ngà gấm vóc. Cái gì là sướng ? tất là ăn trên ngồi trốc, nhận lễ thâu tiền. Xu phụ khéo, luồn lọt bợm để cầu vinh : ấy là người tài. Giết người dữ, lập công nhiều để cầu vinh : ấy là người giỏi. Nặt con em, hiếp làng xóm, anh làm ông nọ, em làm ông kia : ấy là nhà có phúc. Lắm quan thầy, tốt thần thế, lo gì công xong, xin gì cũng được : ấy là tay anh-hùng. Khao phẩm hàm, vọng ngồi thứ : ấy là vẻ-vang. Cỗ kim-khánh, ngực mền-đay : ấy là danh-giá. Một người như thế, trăm người cũng như thế, đời trước như thế, đời sau cũng như thế, mà thành ra có cái tệ hiểu hư-vinh.

Nay thử soát hết một lượt cả các hạng người trong xã-hội mà xem thì quả thấy cái dốc hiểu hư-vinh gần thành như một thứ dịch lưu hành, không đâu là không lảo-lướt cả. Một cậu học trò từ lúc cắp sách đi học là chỉ có một cái mục-đích cao thì ông thám, ông đốc, thấp thì ông ký ông thông, mà nói học để học lấy cái tư-cách làm người, học để học lấy cái khôn biết ở đời thì cho làm chuyện hủ, kết cục rồi đến ông dở ông, thằng dở thằng, ngoài cái học được ăn của ngon, mặc của tốt, xoay tiền đủ mọi cách, tiền tiền như đất bùn thì đức-dục hỏng rồi mà trí-dục cũng suông lắm, may có đạt được cái mục-đích « tối cao » của cậu đi nữa thì cũng chỉ vừa đủ cho các cậu đấu nhau nuốt bạc, thì nhau ngôn chẩu, chứ ích gì cho nhà, bổ gì cho nước, đó chẳng là hại về cái dốc hiểu hư vinh ư? Một ông lái buôn, mua ngược bán xuôi, dầu tắt mặt tối, để dành ăn nhịn, thu vén lẫn hồi, hễ đã có được cái cửa hàng ra dáng, góp được cái lưng vốn khá to, thôi thế là đàm đi trực về hư-vinh ngay, vào cửa này ra cửa nọ, quảng ra bạc tiêm bạc ngàn, rút lại được cái tên gọi ông Hàn ông Bật, ông Nghị, ông Thị với ông quai ông quỉ gì mà tủ sắt thấy cư với dẫn, việc mua bán phó mặc cho dãy tớ người nhà mà cách ăn chơi phải theo với người thanh kẻ quí, chẳng bao lâu mà hiệu buôn đến cáo cùng đóng cửa giữa lúc cạnh chủ ngài còn đương trận cười suốt đêm, cuộc vui đầy tháng với các quan lớn khác kia mà. Đó chẳng lại là hại về cái dốc hiểu hư-vinh ư? Một bác trai cày, một chú phó thợ bóp chắt cái mồ-hôi nước mắt hàng năm hàng đời mà đi lay đi dạ lo lắng một chút tổng ly hay chức việc gì trong làng, có kẻ danh-mệnh thành rồi thì bán vợ đợ con, cắm nhà bán ruộng về cái nợ mua chuộc danh-phận của mình. Đó chẳng lại là hại về cái dốc hiểu hư-vinh ư? Si, nông công, thương là bốn hạng người trụ cốt trong xã-hội mà đều bị chết dở về cái ông thần dịch « hư vinh » như thế rồi; còn đến các cụ đã giá-nua lọm-khọm mà cũng cố chống gậy ta vào khắp cửa này cửa khác để kêu cầu van-vỉ cho con cho cháu được thì-đình chức vị phẩm hàm, có khi phải dùng đến cái thủ-đoạn khuynh loát kẻ này, hãm hại kẻ kia, không quản gì đến xã-hội có người thiện-lương trong chỉnh thụ hại vì mình, không tiếc gì bêu một cái gương xấu-xa hèn mạt cho kẻ hậu sinh văn-bối trong xã-hội mình ; các bà các cô trong làng khuê các cũng chỉ mải-mê háo-hắc về cái bi-vọng tấp-tểnh làm bà nọ bà kia, mà phụ-công không thiết, phụ-dức không cần, đứng núi này trông núi nọ, có kẻ đến bỏ chồng lìa con mà đi kiếm cho được một quan hay năm bảy quan nhân-tình nào đó, nền nếp trong gia đình đến nỗi bại-hoại mà phong-hóa trong xã-hội đến nỗi đảo điên ; từ già chí trẻ, từ đàn ông chí đàn bà đều bị một cái dốc hiểu hư- vinh nó làm hại hỗ hết, nguy thay!

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 10 và 11 Juin 1924

Bức thư của quan Millerand gửi cho hai nghị-viện

Trong bức thư của quan Millerand đọc tại hai nghị-viện có nhắc lại từ xưa đến nay quan Giám quốc vẫn theo một cái chánh-sách về đường xã-hội thì cần lấy tiến bộ, về đường nội trị thì cần lấy hòa-mục, về đường ngoại-giao thì cần lấy hòa-bình theo như hiến-pháp.

Ông Herriot không nhận lập tòa nội-các lâm-thời ngài không thi hành được cái chức-vụ của ngài, là cái chức-vụ không có phải tùy tòng về cái sự biến đổi trong trường chính-trị được.

Quan Millerand không chịu bỏ cái chức-vụ của ngài. Hai nghị-viện phải bênh vực hiến-pháp, và đảm nhận lấy trách nhiệm.

Tại hai nghị-viện

Nguyên lão nghị viện bỏ 151 phiếu ưng hoãn việc bàn lời chất-vấn về cái chánh sách của chánh-phủ.

Sau khi tòa nội-các trần thuyết mọi lẽ, thứ-dân nghị-viện bắt đầu bàn về các lời chất vấn mà các tả-đảng xin hoãn không bàn đến vội, vì các đảng ấy không chịu làm việc với tòa nội-các.

Tòa nội-các xin thứ-dân nghị viện bàn bức thư của quan Giám-quốc, nhưng nghị-viện ưng khoản của ông Herriot xin hoãn không bàn đến.

Quan Giám-quốc từ chức

Quan Giám quốc định từ chức.

Tuyển cử quan Giám-quốc mới

Trong số ứng-cử chức Giám-quốc có ông Painlevé, nghị-trưởng thứ-dân nghị-viện, và ông Doumergue, nghị-trưởng nguyên lão nghị-viện.

Bức thư từ chức của quan Millerand

Quan Millerand có công bố với quốc-dân rằng ngài đã dùng hết cách trong luật-pháp để chống lại các tả-đảng, thế chẳng được đừng ngài mới chịu từ-chức. Song ngài vẫn bênh vực cuộc tự do, chính thể cộng-hòa, và nước Pháp.

Tòa nội-các mới nước Nhật

Tử tước Kato đã lập xong tòa nội-các.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 10 và 11 Juin 1924.

Việc nước Albanie

Các báo nước Ý nói rằng đảng khởi nghịch sắp lấy được đất Tirana, hai chánh phủ nước Ý và nước Tắc-bân với nhau về việc nước Albanie, thì hai c Anh-phủ quyết nghị không làm gì ngăn trở đến cuộc độc-lập của nước ấy.

Vua nước Ý tại Tây-ban-nha

Ý hoàng và hoàng-hậu tiếp đi-dân nước Ý tại bộ đại sứ. Họ có tặng Ý hoàng hai cái bình khắc tên người. Ý đi ca ở Tây-ban-nha từ trận trong buổi chiến-tranh mới rồi.

Thứ dân nghị-viện với tòa nội-các Marsal

Thứ-dân nghị-viện bỏ 327 phiếu ưng-thuận lời của ông Herriot bàn không giao-thiệp với tòa nội-các François Marsal. Số phiếu phản đối có 217 phiếu.

Sau buổi hội-đồng lại thứ-dân nghị-viện, ông François Marsal trình quan Millerand đơn của tòa nội-các xin từ chức.

Quan Giám quốc Millerand từ chức

Quan Millerand nói cứ như tình thế buổi hội-đồng trong hai nghị-viện mới rồi thì ngài định từ chức Giám-quốc. Trong kỳ hội đồng ngày 11 Juin, đã tuyên đọc bức thư từ chức của ngài.

Quan Millerand lại có lời công bố cho quốc-dân biết tại làm sao ngài từ chức.

Các tả-đảng cử người ứng cử chức Giám-quốc

Đoàn xã-hội cấp tiến hội-nghị ở thứ-dân nghị-viện với các ông nguyên lão nghị-viện về các tả-đảng, định triệu tập các ông nghị-viện về các tả-đảng đại hội-đồng ở nguyên lão nghị-viện. Tr ong kỳ đại hội-đồng ấy, số nghị-viên về các tả-đảng có tới 600 viên mà 340 viên ở thứ-dân nghị-viện.

Tuyển cử quan Giám-quốc mới

Ngày 13 Juin lối 14 giờ, hai nghị-viện sẽ họp ở Versailles để tuyển cử quan Giám-quốc mới.

Các ông Herriot, Briand, Renoult, hội nghị với ông Doumergue, Đoàn dân-chủ-tả-đảng ở nguyên-lão nghị viện có đến dự cuộc hội-nghị của các tả-đảng,

Ông Doumergue ứng cử chức Giám-quốc.

Ông Poincaré không ứng-cử.

Ông Herriot sẽ lập tòa nội-các

Hễ tòa nội-các lập xong, ông Herriot sẽ hội-nghị với quan thủ-tướng nước Anh Macdonald.

Chức thống-lĩnh Hoa kỳ

Chánh đảng cộng-hòa cử quan Coolidge ứng-cử chức thống-lĩnh trong cu c bầu cử tháng Novembre 1924.

Phi-tướng Pelletier

Quan ủy-viên bộ Hàng không có điện lời khen phi-tướng Pelletier đ'O ay về cuộc bay tực rỡ mới rồi làm vẻ vang cho bộ hàng không nước Pháp.

HÀI ĐÀM

Dân không biết nói dùa

Anh cu dân khùm-núm vào đặt một gói..... lên *buy-rô* rồi thụp xuống lạy :

— Lạy quan lớn, con đã vâng lệnh quan lớn thu xếp đủ số nhỉ bách nguyên, xin quan lớn đủ lòng thương nhận cho. Thì con được đội ơn quan lớn đến đời đời kiếp kiếp.

Quan trông mặt lên rồi :

— Mày thật là ngu hơn cầm t ú ! tao nói đùa mà mày tưởng thật, lại không biết làm như thế là khinh quan hay sao ? Lẽ ra tao sai nọc cổ mày ra đét cho mấy chục nhưng mà thôi ! Lần này mày đã trót đưa đến thì tao làm phúc nhận cho, từ nay không được như thế nữa, nghe không ?

— Dạ, lạy quan lớn.

Dân lay thêm để tạ ơn, rồi lui ra, vừa lui vừa ngẫm nghĩ...

Sơn-phong

Cái hay và cái dở

Người ta hay hay dở tuy có nhiều cớ nhưng cái cớ thứ nhất thì tưởng chỉ tại chịu khó làm hay với không để tâm làm điều thiện vậy.

Tại sao cũng là người, cũng tai mắt ấy mà lại có người hay kẻ dở ; người quân-tử kẻ tiểu-nhân ; hạ rằng cái khiếu thông-minh, cái thần kinh-tiền có làm cho người ta nên hay được đâu, người quân-tử là người biết thực-hành làm điều hay đó.

Ở đời thật không có gì là khó cả, hễ chịu cố gắng thì làm việc gì mà chẳng nên. Mình biết mình dở, mình có nhiều tính xấu, nếu mình chịu khó sửa đổi thì nết lại không làm cản sửa, chịu cố làm sao cho có nhiều nết tốt thì sao lại không thành hay được. Giận mà biết rằng mình giận, biết rằng giận dữ là xấu xa, ôn-hòa mới là quí, mà cố gây thành nết một ôn-hòa, cố nén con giận đi thì lâu dần tất phải quen, rồi sau đến không biết giận là gì nữa. Thấy người khổ sở trong lòng tuy khó khăn không có chút gì là chút từ tâm thương người, nhưng nếu biết cố giúp người, ham cứu với người, thì một hai lần còn có phải miễn cưỡng, đến lần thứ ba đã không phải miễn cưỡng lắm nữa, rồi lâu dần đến sẽ coi như tự-nhiên, sau rồi thấy người khổ trong lòng đã như chứa-chan dạ thảm không đừng không thương được. Cho hay cái hay không cần phải tự mình có sẵn mới có được mà có lòng làm hay thì rồi sau cũng nên hay được cả.

Ta chớ nên coi thường để cho cái dở nó bám vào người ta, ấy hễ lỗi lỗi một lần mà không cố sửa đổi cho không làm lỗi nữa thì là sau cứ lỗi lỗi mãi. Ta làm điều lỗi nhỏ, chớ cho điều lỗi nhỏ ấy là thường đâu, không đủ làm cho ta quan-tâm đến, ta phải đinh ninh trong dạ rằng ta mỗi khi là một loài nhỏ yếu, yếu mà hợp sức nhau lại thì nên mạnh, có thể làm cho đổ vỡ, cái lỗi kia tuy nhỏ thật, song nếu ta khinh t ường cứ làm lỗi mãi, nay làm lỗi mai làm lỗi thì sau sao cho khỏi đến làm lỗi không biết rằng lỗi nữa, khỏi đến làm điều lỗi lớn mà lụy đến thân danh. Trừ một con mối thì dễ, để cho mối sinh sôi nẩy nở ra nhiều rồi mới trừ thì thật là khó mà có nhiều khi không thể trừ được nữa ; tránh một điều lỗi nhỏ, không thể làm một điều lỗi nào đa điều lỗi lầy không phương hại đến ai cũng vậy thì lòng đã tất được quang-minh thanh khiết mà cái lỗi lớn đến nơi cũng phòng bị được, không đến nỗ sa chân lỡ bước đem mình vào nơi vực thẳm. Ta tránh xa cái dở là t ế, ta tránh xa cái dở bao nhiêu thì ta nên gần cái hay bấy nhiêu. Cái hay kia nếu chịu khó làm từ cái nhỏ, không để m t điều hay nào mà không làm được. Trong lòng đã chứa chất tuyền cái hay thì làm hay đã như tự-n iên, khi nào còn phải cố gắng. Ở t hay dở là ở ta cả, người nào gặp cảnh-ngộ gia-đình tốt thì làm hay dễ, người nào phải cảnh-ngộ gia-đình xấu thì làm hay khó, song khó dễ cũng đều làm được cả, khó không phải là không thể được.

Này, ta dở, ta tự biết rằng ta dở, nhưng nếu có người bảo ta hay, tuy ta biết rằng người nịnh bợt ta, song ta cũng thích, đó chẳng phải là ta vẫn thích sự hay ư ? Ta thích hay mà sao ta vẫn không làm hay, ta vẫn dở, ngẫm ra thì không có lẽ gì khác cả, chỉ là vì lòng ta chưa chất nhiều cái dở quá, cái hay bị cái dở đàn áp không thể phát-khởi lên được, cho nên người đến rồi lại quên đi mà dở vẫn hoàn dở. Phàm ở đời có cái hơn thì tất có cái phải chịu kém. Hễ làm dở nhiều, điều dở đã là chúa-tể trong lòng ta thì cái hay tất phải tiêu tan dần đi, phải nhường bước cho cái dở, hễ hay nhiều thì dở tự khắc phải thoái. Người ta mà nên được hay, tưởng chỉ cốt tại làm sao cho cái hay thắng cái dở ở trong lòng mình mà muốn như thế thì không phải nghị-luận hão là đã hay rồi, muốn nên hay tất phải thực-hành làm hay vậy.

Đỗ-hoa-Trang

CUỘC GIAO-TẾ CỦA NƯỚC NGA VỚI NƯỚC TÀU

Ở Tokio có tin đến nói rằng người Nhật rất lo về ngày 11 Mai mới rồi. Ngày 11 Mai là ngày đồng bào-ốc ở nước Nhật, quốc dân Nhật rất chú ý tới chính-sách của tử-tước Kiyoura cùng tòa nội-các. Đó là về việc chính-trị, còn về việc ngoại giao thì Nhật-bản rất lưu-tâm về nước Trung-hoa và cuộc điều-đình Trung Nga.

Nhật-bản lo rằng nước Nga bạo động với nước Trung-hoa, thì nước Nhật bản phải cứu nước Trung-hoa, tất là Viễn-đông lại bị nạn ích-ễn-tranh. Các nhà chính-trị ở Tokio nói rằng cuộc điều-đình của nước Nga và nước Tàu đương gặp lắc khó khăn, nhất là từ khi đại-biểu nước Trung-hoa xin đại-biểu nước Nga nói rõ cái ý của chánh-phủ Nga về việc rút quân ở Mông-cổ về.

Quan đại-sứ Nhật-bản ở Bắc-kinh có trin với chánh-phủ Tokio rằng chánh-phủ Bắc-kinh rất lấy làm quan tâm về việc Tôn-dật-Tiên cử đại-biểu điều hội-nghị với Trương-tác-Lâm ở Phụng-thiên.

Người ta nói rằng có lẽ Trương và Tôn kết liên với nhau, mà Tôn thì có ý giao hiếu với chánh-phủ Xô-viết. Nếu quả Trương và Tôn kết liên với nhau thì chánh-phủ Bắc-kinh mất cái địa-vị ngày nay và không thể thay mặt quốc-dân mà điều-đình với chánh-p ủ nước Nga nữa.

Người ta lại nói viên đại-biểu nước Nga bấy nay lãnh đạm với chánh-phủ Bắc-kinh, có lẽ vì c ánh-phủ nước Nga và bọn Tôn Trương hai bên đã hợp ý với nhau rồi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Nhóm [illegible]

MMDXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo này nơi kỷ niệm chung.
Nàng Nhị gây ra nền đạo đức,
Hán, Tấn khắp trải hội hương vong
Kia ai đợi thỏ cây còn ấp,
Nọ kẻ quên đê cuộc chửa xong.
Học-giới chỉ Nam đâu đó nhỉ?
Muôn đời su-biểu bóng ta công.

MMDXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo làng nho thử đứng trông.
Vạc bán êm đềm cơ nghiệp Lý,
Gác khuê rực-rỡ nước non Hồng.
Tiếng chuông đạo đức vang miền Bắc
Ngọn đuốc văn-minh rạng cõi Đông.
Bể học rừng nho mau mất nhỉ,
Bỗ ai qua khỏi lối thời trung.

MMDXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thấy miếu Khuê-văn vẫn kính sùng.
Thành khuyết chìn lần mây khói tạnh,
Cung tường vài bực lửa hương thông
Kia sân lễ nhạc trên dòng Nhị,
Nọ vách đồ thư giải nỗi Nùng.
Vệ đạo mấy người trong học-giới,
Vấn-minh ai chẳng ngửa mà trông.

Phạm-huy-Tải
Thư-ký làng Phù Lưu, Bắc ninh

MMDXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Học tổ từ đây có phải không?
Nguồn Tử mênh mang tràn bến Nhị,
Lầu Khuê rực rỡ rạng non Nùng
Thư-hương thơm ngát nền Lê Lý,
Lễ nhạc vui chung giọng Lạc Hồng
Còn miếu còn bia còn cổ-thụ,
Tần hoàng khôn xóa nét hoa-p ong.

Đặng-ngọc-Thành
Làng Phù-đổng, Bắc-ninh

MMDXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nền cột là đây có phải không?
Lê Lý theo xây nền Khổng giáo.
Nhị Nùng thêm rạng nét Hoa-phong.
Xuân thu trải mấy vòng kim cổ,
Mưa gió bao mòn vẻ Bích-ung
Còn miếu còn bia còn cổ thụ,
Cương-thường còn mãi với non sông

Đặng trần-Văn
Làng Phù-đổng, Bắc-ninh

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 28 độ
15 giờ 29 độ

Lịch ngày mai

Thường-lịch

Thứ sáu 13 Juin 1924
S. Antoine de Padoue

Âm-lịch

12 tháng năm, năm Giáp tí
Ngày Qui-hợi
Hành Thủy, Sao Cương Trực Chấp KỴ; Tứ-tung, Giá-thú, NGHI: Tế-tự, Tảo mộ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		9 $ 35
— nhì	—	8 75
— ba.	—	7 90
Thóc.	—	5 60
Bắp ngô.	—	5 00

Giá bạc. — Kể từ ngày 12 Juin 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 10.

Tàu sang Pháp. — Tàu *Amiral Latouche Tréville* mang thư sang Pháp (đường Anh) đến ngày chủ-nhật 15 juin hồ 7 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Saigon và sang Pháp.

Thư từ ở Hanoi mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút ngày 14 juin.

Việc soạn lập Dân-luật Việt-Nam.

Trong danh-sách các viên Hội-đồng coi việc soạn Dân-luật Việt-Nam thì nay cử thêm những vị sau này :

1° Quan chánh thẩm thứ nhất viện Thượng-thẩm Hanoi ;

2° M. Avrousseau, giáo-sư khoa Hán-tự sung thư-ký kiêm điển thư tại trường Bác-cổ Viễn-đông.

NƯỚC CHANH
HIỆU
TB
125, Route de Sinh-từ
(Đầu Giám)
Chế bằng nước cất thật là thanh-khiết, chai quả bóc, nút sắt.

Các ngài nào sành uống nước chanh, từ nay không cần phải mua nước chanh Hồng-kông nữa. Cứ biếu nay mà uống ngon trọn mọi thứ nước chanh khác.

Vẫn-hiện có bán cả nước nơi *Soda*, và nước cất (*Eau distillée*) để dùng pha thuốc thật là tinh-khiết.

Xe lửa đi đêm. — Đêm 24 juin và 1er juillet ở Hanoi sẽ có một chuyến xe lửa phụ chạy đêm lên Lao-kay. Ở Hanoi khởi hành hồi 20 giờ 34.

Tòa án Trùng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trùng-trị xử những việc sau nay :

Hội lích-hữu-thư-xã. — Trần-quang-Huy bị kiện là lừa của hội lích-hữu-thư-xã 200 $ 25 trong khi nhận chức quản-lý hội ấy và Hải-xuân-Hồng bị thưa là lừa của hội ấy 150 đồng. Bên bị khai rằng có nhận những món tiền ấy để trả tiền người làm và chi tiền vận tải và có biên vào sổ cả, nhưng trong khi các ông hội-viên hội ấy đang nhau thì sổ biến đi đâu mất cả. Tòa hỏi chứng cớ và nghe lời luật-sư của hội lích-hữu-thư-xã rồi hoãn lại để nghị án.

Mua trẻ con. — Một người đàn-bà buôn bán tên là Ng-thị-Bích, bị thưa về việc mua một đứa bé con Ng-thị-Chúc, được tha vì xét ra đứa bé ấy người mẹ nghèo đói lắm không nuôi được đem cho làm con nuôi chứ không phải là việc mua bán.

Chực ăn trộm. — Dương-văn-Đoài cu-ly làm đường, phải phạt 3 tháng tù về tội bắt được chực ăn trộm.

Kẻ cắp đàn-bà. — Ng-thị-Dậu mới hôm trấy một người đàn-bà tên là thị Ba để một đồng bạc tiền trinh vào đó, đương đi ở trong chợ Đồng-xuân thì ăn cắp ngay rồi rất vào một góc chợ, người bị mất cắp biết nửm ngay được. Bấy giờ người mật-thám thấy ồn ào đến bắt đứa ăn cắp ấy. Tòa phạt thị Dậu 1 tháng tù.

Đầy tớ bất lương. — Trần Các làm công cho một người đàn bà buôn chiếu tên là Ng-thị-Ngọc. Một hôm chủ sai xe 100 bó cói và 70 bó đay xuống xưởng ở Bạch-mai, hiện đã biên vào sổ để giao cho người đứng trông nom ở xưởng. Tên ấy chỉ giao 100 bó cói và 20 bó đay thôi. Người coi xưởng thấy thiếu hỏi thì tên ấy nói chỉ có thế thôi. Đến sáng thì tên ấy bỏ xe bỏ đấy trốn đi mất. Tòa phạt tên Các 2 tháng tù.

Lừa bạn. — Tạ-duy-Hoan bán hàng thêu, một hôm gặp người quen ở nhà quê đem hai bức thêu đáng giá là 20 p. 50 để bán, liền mời về nhà trọ nhận đem bán hộ cho một ông quan võ, bảo người ấy đợi nhà rồi đem tiền về trả. Người ấy đợi mãi mất tăm mất tích, bức bắt được thì mới rõ là lừa bạn mình đem đem bán lấy tiền tiêu. Tên ấy nhận xin đền, cho nên tòa phạt 3 tháng tù ẩn treo.

Ăn cắp và tàng đồng ăn cắp. — Ng-viết-Liêu làm bếp ở nhà trường con cái Việt-Nam ăn cắp mất tiết gạo và củi rồi đưa cho Ng-v-Thuật là em họ đứng chực để mang về, bị sở Mật-thám bắt được quả tang. Tòa phạt tên Liêu 4 tháng tù và tên Thuật 3 tháng tù.

Du đãng và ăn cắp. — Ng-văn-Hội phải phạt 3 tháng tù về tội ăn cắp nồi đồng, dây lưng của một người đàn bà tên là Ng-thị-Ba đang giá 4 đồng và tội du đãng không chịu làm nghề gì.

Còn nhiều việc nữa tòa còn để lên buổi chiều.

Bên hai lô đất : lô thứ nhất số 23 ở đường Sơn-tây, 408 mẹt và lô thứ hai số 3 ở phố Chanceaulme và Charon, cạnh chợ Đông-tân, đường chợ Hôm.

Hỏi tại :
Hiệu PHÚC-THÀNH
Số 43, phố hàng Trống, Hanoi
36-8

NHÀ CHỤP BÓNG PALACE
Chương trình từ ngày thứ tư 11 đến ngày thứ bảy 14 Juin 1924
Thời sự GAUMONT
ROMAIN KALBRIS
(Chuyện một đứa trẻ con)
Bài kịch chia làm năm phần
Lời DẪN — Sau phần thứ hai phim Pathé-Baby kể tiếp cuộc
Thứ ba và thứ năm, bắt 17 giờ 30 có buổi ban ngày

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux
HIỆN CÓ BÁN TẠI
NHÀ BÀ CHƯƠNG
(Hiệu Bảo-chế MOLIÈS)
HANOI

Quan Đốc-tờ Bi-co-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nói thầy-ký, cảm vì nghỉ nước, các bệnh lậu, giang-mai tỉ, đau mắt, các chứng cái trẻ con
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi. Dây nói 314
Quan Đốc-tờ có để nhà cho người đi, người ốm đau nằm, ai cần lại hỏi
2999

Bằng Tiểu-học Tây. — Những người thi bằng Tiểu-học Tây (B. E) được vào kỳ vấn đáp đã đăng trong số báo ngày thứ sáu trước thì trúng tuyển cả là :

Nữ ban : Mlles d'Argence, Guillot, Martin, Niflis, Sourde, Thomas, Trần-thị Cúc, Hoàng-thị-Nga, Đỗ-thị Sẹ

Nam ban : MM. Ng-Bích, Phạm-hữu-Chương, Trần-v-Huu, Ng-văn-Khoa, Đoàn-khắc-Thinh, Ng v-Công, Trần-mạnh-Hoan, Lê-v-Mai, Ng-đình-Pủ, Đoàn-trong-Thái, Ng thuy-Hưng, Vũ-v-Sinh, Ng-vương-Tam, Ng-hữu-Ninh.

Số nam-thí sinh 263 người mà được có 14 người trúng tuyển, số nữ-thí sinh 49 người mà được có 9 người trúng tuyển thì tưởng hơi nghiêt đói chút. Không thấy khóa nào mà số người thi đỗ lại ít như khóa này. Cả đến những người mấy hôm trước mới thi đỗ bằng Cao-đẳng tiểu học Tây (B. E. P. S.) với bà Thành-el ung Pháp-Việt là bằng khó hơn mà nhiều người cũng phải hỏng kỳ thi tiểu-học là tại đầu bài ra có điều khó thật.

Ngạch Học-chính. Tờ nghị-định ngày 16 décembre 1920 bổ M. Phạm-sĩ-Sang vào ngạch giáo-học bậc Sơ-đẳng thì nay bãi đi. M. Sang được bổ vào ngạch giáo-học tập sự bậc Thành chung học tại Bắc-kỳ.

Các tòa Nam-án. — M. Ng-đ Du, thẩm phán tỉnh hạng nhì tại Bắc-ninh nay làm kiêm chức thẩm-phán dự khuyết tại tòa án tỉnh ấy trong khi M. Ng-đôn-Uc là trị phụ coi việc làm đề vắng.

Thi bằng Sơ-học Pháp - Việt. Nha Học-chính Sơ - đẳng Bắc - kỳ nhắc lại cho các học-trò biết rằng : kỳ thi Sơ-học Pháp-Việt (Certificat d'études primaires) năm nay sẽ bắt đầu từ 7 giờ sáng hôm 17 juin.

Học-trò trường công Hà-nội, Bắc-kạn, Hà-đông, Sơn-tây, Thái-nguyên, sẽ thi tại trường Sinh-từ (Hanoi).

Học-trò trường tư đã nộp giấy thi tại Hanoi, sẽ thi tại trường nữ học phố hàng Than (Hanoi).

Còn học-trò thi ở Nam-định, Hải-phong, Việt-trì, Đáp-cầu, Lạng-sơn thì học-trò trường công và trường tư công thi lẫn với nhau tại trường Pháp Việt các nơi ấy.

Học-trò trường công phải có livret scolaire. Học-trò trường tư sẽ không có livret scolaire, thì phải có giấy căn cước (pièces d'identité) như mọi năm. Giấy căn cước ấy phải có ảnh của mình, mà trên ảnh ấy phải có dấu quan đầu tỉnh, có cả tên ông Đốc-học trường mình nhận thực và tên mình ký vào đấy. Dấu và tên ký đều phải một nửa trên cái ảnh và một nửa vào tờ giấy căn-cước thì sẽ không được ứng thi.

Nếu ai không có hoặc livret scolaire, hoặc giấy căn-cước thì sẽ không được ứng thi.

Các học-trò lại phải mang đủ các đồ dùng : (như mực, bút, thước, giấy thấm vân vân....

Gẫy bẹc giả một đồng nhiều lắm. — Người ta kêu rằng đồ nay giấy bạc giả một đồng lại thấy nhiều lắm. Vậy ai tiêu dùng thì nên cẩn thận kẻo lại lấy phải giấy giả.

Hộ Uẩn-hoa. — Bản quán nhận được tờ sau này nhờ đăng báo : Hội Uẩn-hoa đến ngày 29 tháng sáu tây này, đúng 12 giờ trưa, sẽ họp đại hội-đồng thường niên tại nhà hội-quán hội Trí trị, 59 phố hàng Quạt, để bàn những vấn-đề sau này :

1° Nghe tờ trình năm 1922 1923 ; 2° Hầu tòa trị-sự mới ; 3° Sửa lại nấy khoản trong điều-lệ ; 4° Nghe những lời thỉnh-cầu của hội-viên ; 5° Các việc lịch tinh.

Xin các ngài hội viên nhớ cho rằng nếu ngài nào chưa tiếp được tờ đặt riêng thì xin cứ lời đăng báo đây mà đúng ngày giờ ấy đến họp đại hội-đồng cho.

Tiệc chè — Xin bàn theo lối quốc phục như những kỳ hội-đồng trước (khăn lượt, áo thâm trơn, giầy ta hoặc giầy tây đen).

Hội-đồng trị-sự kính đạt

KINH THI
Kinh Thi quyển thứ nhất, có thể đến 1 8 Juin này, in xong.
Tân-Đà Tu-thư cục kính bạch
3567

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thơ đề sự sẵn sóc đến bịnh-hạnh. Nguyên chuyên trị nước khoa tại bệnh-viện Tenis, Fes, Rabat Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH 9 $ 5 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : 6 $ 1 5 0
Phòng thăm bệnh tại HƯƠNG GIA LONG, 32, GIẤY nói số 236
3018

Trường Thể-dục. — Dạo này trường Thể-dục đương khởi công làm mấy việc to như sửa một sân đá bóng (foot-ball xây thêm một sân dành quần (tennis) và đắt mấy nước vào buồng tắm.

Vì vậy nhà trường có viết giấy đi quyên các nhà hảo-tâm ở Hà-thành và các tỉnh.

Ông Bùi-huy-Tín quyên 10 $, quan huyện Thanh-hà Đặng-quốc-Giám 20 $; ông Tạ-v-Thành phán sự sở Khoáng-chất cho nhà trường một cái đồng hồ quả-quít mạ vàng để phát phần thưởng cho học-trò. Hội-đồng quản đốc xin cảm tạ các nhà hảo-tâm ấy và mong rằng được nhiều ngài nữa chiếu cố, thì nhà trường chóng làm xong những công việc kể trên kia.

Trường Thể-dục lại cảo.

CẦU SÔNG CÁI

Tối hôm nọ, tôi đi chơi mát cầu sông cái lúc về gặp mưa phải cảm, nhờ uống được mấy hoàn thuốc khỏi ngay : xin mách bà-con : thuốc ấy mua tại hiệu **QUẾ - LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *là một hiệu chuyên bán sâm quế thục cao thượng hạng và các thứ* **hoàn tán thuốc gia truyền.**
Hà-xuân-Lan lại cảo

Ngạch bình sĩ. M. Trần-v-Lan, sous brigadier hạng nhì, quán làng Cao-đà, tổng Cao-đà, huyện Nam-xương, phủ Lý-nhân (Hà-nam) được đặc cách từng cấp phần thưởng (9-2)

M. Hoàng-v-Tiến đội kì-lô xanh hạng nhất ở Lạng-sơn, nay được thăng quản khố xanh.

BẢN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARISIENS » mỗi gói.	0 $ 05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bán kín, mỗi hộp 24 mươi điếu.	0 20

Miệng ăn quả khẩu hành tàn. — Chuyến xe-lửa ở Vinh ra chiều hôm 10 juin có một công tử bản Au-trang không biết ăn uống những gì của người bản hàng trên xe-lửa chừng hơn một đồng bạc, ăn xong rồi cứ nghiêm-nhiên tọa-thị chẳng nói chẳng rằng, người bán hàng thấy vậy cũng để yên xem chàng ta xử thế nào, nhưng thấy vẫn vẫn đến ga Hanoi hỏi tiền thì công tử không có, ấy mới khốn! Người bán hàng không hỏi được tiền bèn mượn cái mũ phốt của chàng, thành ra đội bèn xô-xát, sau người bán hàng phải lên trình người *contrôle* xuống phân xử thì chàng ta bảo đã giả rồi, nhưng sau chẳng đuổi lý biết không thể nói trôi được, dành phải thú thực quả đói trót ăn tạm, vậy xin gửi cái mũ lâm bằng rồi đem tiền ra chuộc, chẳng biết cái mũ ấy rồi ra làm sao.

Một người hành-khách lại cảo.

Một con lợn rừng sổng. — Chiều hôm qua, hồi 5 giờ về pháo-thủ thứ tư có báo bằng giây điện-thoại cho sở Cảnh-sát hay rằng có một con lợn rừng chạy rông ở đường thành. Nhưng khi sở Cảm cho người đến bắt, nhốt vào trong cái xe chó đem về được một lúc thì người chủ lợn ấy đã đến nhận và lĩnh về.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

CÔNG-TY ĐIỆN KHÍ
ĐÔNG-PHÁP

Cáo-bạch thứ nhất

Theo như nghị-định của quan Đốc-lý Hà-nội ngày 11 Avril 1924 về giá mua điện thắp đèn, và điện chạy quạt, ông Tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp có lời thỉnh các nhà mua điện đến buồng giấy của Công-ty, phố Francis Garnier, để làm giấy mua điện cho hợp phép.

Ông Tổng quản-lý
G. PELLETIER

Cáo-bạch thứ nhì

Công-ty điện khí Đông-pháp có lời để qui khách biết rằng công-ty mua được điện dư giá, nên từ ngày 1er Juin đến ngày 31 Août đến 32, và 50 bougies định giá là 3 fr. 50.

số 29

BẠCH-TUYẾT LƯU-NGÂN

(Ngôn-tình tiểu-thuyết)

Truyện một cô nữ-sĩ người nước Anh, học rộng tài cao, khinh thân trọng nghĩa, cảm cơn ơn tri-kỷ của người yêu, mà chịu đem đa thật mình ra cho người thích chơi, dầu máu rơi thịt nát cũng chẳng quản gì đến thân. Cái nghĩa-khí hiệp-cốt của cô, thật ngàn-cổ mỹ nhân chưa ai bì kịp. Chuyện chép rất lý kỳ, vậy xin dịch ra để công hiến các bạn độc-giả.

* PHẠM-BỘI-CẦN dịch thuật

Tư-đức khẽ đưa mắt liếc một cái. T.ấu-tư trong lòng đang thần thức sự hãi, như người đi trên trốc mặt hăng. Nay được trông thấy cái đuôi con mắt biết nói kia, lòng mới được yên, người mới t ấy hoàn hồn lại, bèn lấy lời êm ái mà rằng :

Tư-đức qui-nương ơi ! Qui nương chưa biết lòng tôi yêu-mến qui-nương thế nào ra ? Từ khi gặp gỡ qui-nương ở nhà thúc phụ tôi, trộm liếc dung-quang, lòng riêng riêng những thầm yêu trộm nhớ, tới khi nghe tin qui-nương bị tàu đắm, lòng tôi đau đớn xiết bao. Chỉ muốn chết ngay đi theo, họa là còn được thấy nhau ở nơi chín suối.

Tư-đức nghe đến mấy câu đó, tấc riêng khôn lẽ cầm lòng, chiều xuân ê ấp, nét thu ngại ngùng. Nàng bèn cúi đầu nhìn xuống đất, ngập ngừng mà rằng :

— Sao tiên-sinh giao thiệp mà ngôn thâm (1) thế ?

Thầu-tư nói :

— Vâng, chúng tôi cũng biết thế là sỗ-sàng không phải lắm, dám xin qui-nương cũng lượng thứ đi cho. Chúng tôi tuy rằng mới được cái hân-hạnh thừa tiếp qui-nương có đôi ba lần, bởi vậy cho nên qui-nương dạy rằng giao thiệp, nhưng qui-nương không biết rằng chúng tôi không ngày nào là ngày không thừa tiếp qui-nương, vì cuốn sách của qui-nương không một ngày nào là ngày chúng tôi không đọc đến.

Tư-đức nói :

— Ngại nỗi chỉ đọc sách tôi đấy thôi. Nương tôi là người chứ có phải là sách đâu ?

Thầu-tư nói :

— Thầy sách cũng như thầy người, yêu người cũng vì yêu sách.

Bấy giờ Tư-đức mới khẽ khẽ cất đầu lên, hổ mắt nhìn nhau, đôi bên cùng liếc, tình càng thắm thía, dạ càng ngẩn ngơ, trưởng hây giờ là bao giờ, rõ ràng mỹ mắt còn ngờ chiêm bao. Hai người nhìn nhau không ai nói câu gì. Dần dần một bước một gần, Thầu-tư đến bên giơ tay ra ôm lấy Tư-đức, hai bên hôn nhau, cùng nhau đính ước trăm năm từ đấy.

Nhà ngoại-sử đã nói : Người ta ở trên đời, còn chi sướng cho bằng một cặp trai tài gái sắc, cầm cơn trí kỷ, cùng nhau ân yếm lắm dấu, cái thú hoàn-toàn mỹ-mãn, ở trong thiên hạ, còn cái chi ơn nữa.

Phật chốc ngươi lão-bộc ở ngoài đẩy cửa bước vào, thấy hai người đang đứng liền nhau, một người thì hai má đỏ bằng, một người thì mặt mày tái mét. Hẳn cũng là người từng trải việc đời, thấy vậy thì hiểu ý ngay, liền lặng đi không hỏi chi cả. Kể đó Huân-tước phu-nhân cũng đến, đầu mày cuối mắt, dường như có vẻ cười thầm, phu-nhân nói :

— Sang phòng bên nầy nói chuyện đi ! Đứng đây làm gì ?

Hai người liền đi theo phu-nhân sang bên phòng khách. Thầu-tư đem việc đính-hôn nói để phu-nhân hay. Trong khi Thầu-tư nói chuyện thì Tư-đức chỉ nín thinh không nói câu gì.

Phu-nhân nghe đoạn ; liền tỏ ý mừng rỡ mà rằng :

— Nếu vậy thì Thầu-tư tiên-sinh thật là người tốt phúc lắm vậy. Tư-đức tiểu-thư đây, không những sắc tài có một, lại thêm tri đặng gồm hai, thực là bậc cân-quắc anh-thư, nữ-trung hào-kiệt vậy. Dầm khuyến tiên-sinh cũng phải nên tu thân lập chí sao cho anh-hùng đáng mặt với thuyền-quyên.

Thầu-tư nói :

— Kính vâng lời dạy, ngu-hạ xin muôn đội ơn lòng. Xét mình đức bạc tài hèn, muốn phần thực không một phần nào xứng đáng. May nhờ lượng trên trông xuống, nhưng hoa hèn có nói, chưa chắc sau nầy đã khỏi để tỉ cho đài gương !

Phu-nhân nói :

—Tôi nói là có ý khuyến miễn tiên-sinh đấy thôi, há tất tiên-sinh phải quá lời khiêm tốn. Thôi thế bây giờ ngày giờ đã có đấy rồi, tiên-sinh phải nên mau mau đi tìm lấy một ông luật-sư, đặng mà bàn việc. Tìm được luật-sư rồi, đến 6 giờ rưỡi xin mời tiên-sinh lại đây xơi cơm với chúng tôi, Tư-đức tiểu-thư xin ở đây để chờ tiên-sinh đem tin mừng đến.

Thầu-tư chào phu-nhân cùng Tư-đức rồi trở gót ra đi.

Khi Thầu-tư đi khỏi rồi, phu-nhân bèn nói với Tư-đức rằng :

— Tôi xin chúc mừng cho tiểu-thư. Tôi xem tướng-mạo người ấy, không phải là người hèn, sau nầy tất nhiên trở nên phò qui. Cái mối nương-duyên của tiểu thư với người ấy, đã hay rằng bấy giờ mới thấy đấy, nhưng tôi đã chắc những ngày một hai. Một người con gái, không khi nào vô cớ lại chịu đem thân mà ngỏ ngọc ra cho người ti ích chỉ bạo-gió. Chẳng qua con tạo thử người, càng trắc trở khó khăn bao nhiêu, tức là trời để dành cho tiểu-thư sau nầy lấy cuộc đoàn viên đầy đủ bấy nhiêu vậy. Tôi xin tiểu-thư hãy ngồi chơi đây, tôi xin đất chân (chỉ Dật-khắc) ra vườn hoa cho chân chơi một lát.

Nói đoạn, phu-nhân liền đứng dậy đi ngay, Tư-đức ngồi nghĩ lại cái thân thế của mình, lòng riêng xiết bao mừng tủi.

Lại nói c uyện chàng Thầu-tư, khi ở nhà huân-tước phu-nhân ra, chàng liền tìm đến nhà luật-sư, số là chàng vốn có quen biết với hai anh em nhà luật sư, một người tên gọi Nhã-các, một người tên là Vân-phương. Hai người đề sinh đôi, mặt mày giống nhau như lột, ngoài lạ khó lòng mà phân biệt được ai là anh ai là em. Hai anh em nhà ấy cha mẹ mất sớm, cửa nhà thanh bạch, phải theo học nghề luật-sư để kiếm ăn. Khi tốt nghiệp ở trường ra, một người làm luật-sư cãi kiện ở tòa án, một người thì mở sở làm đơn thuê. Nhưng chẳng may vận kiển thời cùng, quanh năm chẳng ma nào hỏi đến. Văn-p ương thì suốt ngày ngồi khoanh tay thở dài. Nhã-các thì vẹn bộ áo trắng dài (1) lụng thụng như lề-sinh, chạy hết tòn nọ sang tòa kia, mà vật mồi vẫn không đủ đút miệng.

Thầu-tư khi đó đến nhà Nhã-các gõ cửa, thì có một đứa tiểu-đồng chạy ra ; nghề luật-sư xưa nay, nhà nào chẳng phải dùng một viên thư-ký. Nhưng Nhã-các thì nuôi miệng còn chưa đủ, lấy đâu mà thuê thư-ký được, cho nên phải dùng đứa tiểu-đồng sung làm thư-ký vậy. Viên thư-ký bẩm con ấy, thấy có khách đến, tưởng rằng khách đến lo việc, trong lòng đã khấp-khởi mừng thầm, liền hớn hở chỉ tay vào cửa phòng mà rằng :

— Tiên-sinh ở trong ấy !

Thầu-tư gõ cửa phòng bước vào, thì thấy phòng không lộng ngắt, giữa bày một cái bàn và ba cái ghế, trên án sách xếp chừng mười quyển luật thư, tỏ mà thôi, ngoài ra chẳng có đồ-đạc trần thiết chi cả.

(*Còn nữa*)

1. Giao-thiệp ngôn thâm nghĩa là một quen sơ mà đã nói chuyện thân.

1. Kiểu áo của luật-sư nước Anh, khi ra tòa cãi kiện.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

• TONIQUE TONKINOIS •

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc về những kinh lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem kỹ xa sự sánh cho kẻ kéo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, nhân-kiện Khải-định thứ ba, tàu Nội-các phụng lời chỉ-phê rằng :

Chiếu nay đại-diện phòng của MONTÈS qui-ông, có chỉ-tiến một thứ rượu bổ đã từng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gọi thưởng, trước các phẩm thị gửi cho qui được phòng chế-tạng để tỏ thanh-ngự.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ giả, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Các sự lạ lùng trên da thân người

Trong một khoản mặt da độ chừng năm sau phân vuông thì có ít nửa là hai ngàn bảy trăm cái lỗ chôn lông, lại có đó mà cho da có hơi ra hơi vô. Nếu có buổi bận đóng nghẹt thì hơi khỉ xuất nhập sao đặng. Bởi đó nên xà-bong làm chẻ phải có bọt nhiều đặng để thấm vô chôn lông làm trôi sạch đồ dơ ở đó, mà làm cho nước da sạch sẽ trở nên tốt đẹp.

Savon Cadum

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 12 Juin 1924

CỨU MỸ ĐOẠT PHỤ

Khán hay mà ý triêu bất tường.
Người ta suy thịnh nhẽ thường xưa nay.
Họ Hồ ngọ biển từ đây,
Hồi sao chín gối về tay Tất Tường.

Tối thứ sáu 13 Juin 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

NGHĨA HỒ BÁO ÂN

(Hát chèo)

Tích thứ hai :

HỒN-THỀ MA-VƯƠNG

Hiệu Bào chế trung-ương Vân-nam

Chi-điểm ở HO-KOW gần LAO-KAY

BÁN ĐỦ CÁC THỨ THUỐC

Giá bán phải chăng

Các tỉnh gửi mua cũng được

5843

MUA MAU KẺO HẾT !!!

Báo-hiệu mới nhận được ĐĨA HÁT ANNAM, tiếng Saigon, tiếng Huế, tiếng Bắc, hát trống, hát chèo, hát cải lương cùng là chuyện và ca-lý rất hay và rất tốt !!!

Grand Arrivage Disques Annamites

CHASSON & Cie HANOI

HIỆU

MINH-DƯƠNG

MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC

của Bảng pháp Yên-thảo công-ty

Ở HÀN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ TỈ BÀ

Giấy phố hàng Gai số 83.

HOA-ĐỒNG-HIỆU

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Bội Đồng-Hiệu :

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, Hiệu sẽ hết sổ, thôi sự nhận các số của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng Hiệu.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi tờ số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pon E. CHATAIGNEAU.

2094. Y. M. GRENÉS.

AI MUỐN CÓ NƯỚC XUỐI VICHY NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai cũng biết rằng nước xuối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đau vị, đau thận cùng vô số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.

Nhưng đến tận xuối ấy mà phục-thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bào chế Montès, NHÀ BÀ CHUÔNG ở buôn thứ muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào một lít nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng chẳng tốn kém là bao.

Nên đến hiệu bào chế NHÀ BÀ CHUÔNG mà mua muối Sels Vichy.

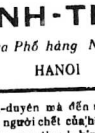
MỘT LỜI KHUYÊN BẢO RẤT TỐT

Nếu thấy ai mắc phải bệnh ngoài, bệnh hàm thì nên mách người ta dùng thuốc « KEMICOL d'ABYSSINIE EXIBARD », thuốc nội, thuốc rẻ, thuốc điều, thuốc công là đã bởi công nhận dùng điều-ma mà nổi tiếng.

Thuốc này đã từng được thưởng nhiều bằng Mỹ-dự-tú vàng và bạc. Thuốc này các hàng-y ai cũng lấy làm kiên-nghiệm. Mỗi năm chữa được hơn vạn người khỏi bệnh.

Ai mắc phải bệnh ấy, hoặc trẻ, một mảnh khăn ấy mà đốt, rồi hít cái khói thuốc, thì tập tức đờ ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy kiến-hiệu là thường. Mỗi thuốc của Abyssinie Exibard (CIGARETTES d'ABYSSINIE EXIBARD) công kiên-nghiệm lắm.

Trên tại bảng quảng cáo chung quanh hộp thuốc có in dấu hiệu sau này mới là thực hiệu :

MARQUE DÉPOSÉE

Gởi bán tại : BLANC, Hanoi
MONTÈS, Hanoi

Thưởng chè thơm

Xin mời quí-khách chiếu-cố sơi chè SINH-THÁI; trong những gói chè SINH-THÁI phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có giá trị, chứ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI

31 Giữa Phố hàng Ngang, 31

HANOI

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI-PHÒNG

Các thủy phi-cơ Hoa-kỳ đã tới Haiphong — Ba chiếc thủy-phi-cơ Hoa-kỳ đi vòng quanh thế-giới đã tới Haiphong chiều thứ ba 5.6.4 giờ rưỡi, hạ tại ngoài sông gần cỏ chiếc diệt ngư lôi *Reed*. Đại Quan Đốc-lý Krantheimer và quan Đại-tá Méchet có ra nghênh-tiếp tại ngoài bến. Sáng thứ tư ba chiếc thủy phi cơ lại biệt hải-cảng đề đi Tourane. Còn chiếc diệt ngư lôi *Reed* của Hoa-kỳ thì cũng chạy đi Hongkong ngay.

Lính tà ở Tác về — Chuyến tàu *Lee Sang* ở Hương-cảng sáng ngày hôm kia có chở 203 người lính khố đỏ ở Liên-tàn hết hạn được về, vì toán sang thay đã tới nơi rồi.

Việc bắt thẻ — Đến tận ngày nay mà ở thành-phố ta còn có người lần lút chưa chịu bỏ ra vài đồng bạc đóng thuế thân thì cũng quá lắm chặt. Những người ấy lẫn đầu bắt được phạt bốn bảo, lần thứ phạt tám bảo, lần thứ nữa phạt giam thì cũng chẳng ai ta thân được, nhưng đem những thứ nhục-hình như đánh trói thì tưởng là quá lắm. Lại thấy có khi lính cảnh sát dùng những trẻ nhãi hoặc những đứa không đính dáng gì với ngạch cảnh sát để đi săn bắt người ta thì còn có nghĩa-lý gì nữa không ?

Những người ở thành-phố xưa nay mà không có thẻ thì tổ vẫn là phải, nhưng người ở các nơi qua Haiphong đã có thẻ nhà quê rồi mà cũng bị bắt lấy thêm cái tờ thành-phố nữa thì rất là vô-lý, tưởng các ông hội-viên thành-phố nên lượng thuyết với quan trên thế nào cho người ta khỏi ta thán mới phải. Thành-phố Hải-phòng là một nơi đô-hội trù-mật, đường giao thông đã tiện, sự buôn bán lại thịnh, mà cứ bắt thẻ một cách vô lý như thế thì chẳng hóa làm ngăn trở cho việc buôn bán lắm ru ?

Vệ-sinh chung — Một phố chật hẹp như phố Commerce mà nào xưởng dệt vải, nào hiệu đan tất, nào nhà làm bánh, nên sự buôn bán hàng ngày chẳng phải vừa. Như thế tưởng cũng đủ làm đình lại nhưc óc cho người ta rồi, chứ không kể gì đến mấy nhà làm đồ sắt và một công-ty có đủ máy chạy hơi chạy đến kìn nữa.

Vệ sinh ở phố này có lẽ không được tốt là phải, vì nhà cửa thì ẩm-thấp, người ở lại đông, đường bui suốt ngày, tiếng ồn ào không giờ nào ngớt và lại thêm cái ống khói của công-ty nhà máy kia thấp let-tet nên than-khí xông bốc ra có ai có sự vệ-sinh của người ta nữa lắm.

Nghe nói rằng có luật bắt buộc những nhà máy chạy hơi phải làm cách xa thành-phố ít ra cũng từ ba trăm thước trở lên, ấy thế mà công-ty nhà máy này ở ngay giữa phố chật hẹp mới lạ chứ !

SẼ XIN HẬU TẠ

Tôi có con chó giống « Nhật-bản » sắc trắng, hai tai, lưng và đuôi và vàng nhuộm, cổ đeo cái vòng xích bằng kẽn, có cả khóa và nhạc Hồi tám giờ tối chủ-nhật nó lạc ra ngoài đường, vậy ông bà nào bắt được hay là trông thấy nó, làm ơn chỉ bảo cho tôi, tôi sẽ xin hậu-tạ.

Giáp-đăng-Đạt

83, Avenue Belgique, Haiphong

HÀ-ĐÔNG

Một cái khuyết-điểm về đường công-ích. — Con đường bờ sông Tô-lịch, từ cầu Mới ngay nhà kho xe điện, đầu làng Mọc nối với con đường Hà-nội-Hà-đông, đi qua làng Lỗ, làng Khương-hạ, làng Đình-công, làng Quang, làng Đại-từ, làng Hữu, làng Tó, thông với con đường Hà-đông, Vân-điển. Con đường ấy bây giờ thường ngày có hàng trăm cỗ xe đi lại, nào xe ô-tô, xe chở hàng, xe kéo người. Bởi nhiều các thứ xe trọng tải đi lại luôn như thế, nên con đường này bây giờ hủy-hoại nhiều lắm, các làng ở giáp con đường ấy phải ra công tu bổ luôn, mà không lành lặn được, hễ đắp xong bị một trận mưa lại trôi đi hết, động có một cái xe ô-tô hay xe chở hàng đi qua một lượt lại lún xuống như hố cả, quan sở tại lại đốc thúc dân đắp, đắp xong lại tiêu, xe ngựa đi lại vẫn khó khăn mà mỗi làng mỗi năm phải tốn về con đường ấy đến hàng một hai trăm bạc, thật là thiệt hại quá.

Ước mong rằng quan trên xét rõ rái nông-nỗi ấy cho giải-dà như các con đường khác, thì sự giao thông sẽ được tiện lợi lắm.

Cung lai cảo

NAM-ĐỊNH

Một điều mong ước — Phố hàng Giấy cũng là một phố lớn trong tỉnh, độ nay nhờ giới mùa màng tươi tốt, nên phố xá nhiều khách mua bán, ban ngày tấp nập kể ti người lại rất nào nhiệt, nhưng ban đêm, còn thiếu chút ánh sáng. Giới nắng ráo còn khá, hễ mưa gió là bùn lầy bẩn thỉu, đi lại khó khăn quá, đầu phố cuối phố mới có ngọn đèn dầu hỏa, khi tỏ khi mờ, tù mù trông chẳng khác gì cái ngõ. Xem như phố hàng Thùng, hàng Thiếc, hàng Rượu, là

(*Xem trang thứ tư*).

Cần dùng những thợ đúc nồi (chaudronniers) thực giỏi. Hỏi tại Fonderie Quảng-yên. 3565

Cần dùng :

Một người Cai thợ đóng (chaudronnier);
Một người Cai thợ tiện (ajusteur);
Một người Cai thợ mộc (charpentier).

Khách hay Annam công được, đã đóng và chữa các tàu biển, nếu làm được việc sẽ được cao công.

Ai muốn xin làm, cứ hỏi nhà máy tinah. 5841

Số 88

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Đồng-thiên-hùng nghe nói, lầm hầm nổi-giận, quát to lên rằng :

— Quân bay ! kéo cổ nó ra mà chặt đi cho rồi !

Bọn lâu-la vâng mệnh, tức thì kéo xách vào đàng nộp một cái đầu người, đầm-đìa những máu. Thế là cái quả-báo của một đứa hung-ác dâm phóng hỗn đối nhà *Phàng-húc* khi xưa.

Lại nói chuyện bản tư của quan Đô-đường xin chém nàng *Nguyệt-anh* đã đệ vào đến bộ. Hình-bộ-quan sai người đem trình *Hoa vinh-ngọc* tướng-công. *Hoa-vinh-ngọc* thấy địa-phương quan xét đoán, xin đến sau thu này xử-tử

Hoa-vinh-ngọc nói :

— Ta không thể đợi đến sau thu được, nên phải làm thế nào mà xử-tử ngay đứa tiện-tỳ ấy đi thì lòng ta mới yên !

Nói xong, liền phê giao cho Hình-bộ-quan phải tức-khắc xử quyết, không được để chậm. Hình-bộ-quan theo lệnh, sai người hầu-tốc chuyển tư ra *Hàng-châu*.

Trong có mấy ngày thì địa-phương-quan đã tiếp được công-văn của Hình-bộ, không dám chậm trễ, tức-khắc truyền cho quân-sĩ vào nhà giam giải nàng *Nguyệt-anh* (tức là *Thúy-tú*) ra để đem đi hành-hình.

HỒI THỨ XXXIV

Quan huyện *Tiền-đường* truyền cho quân-sĩ vào nhà giam giải nàng *Nguyệt-anh* (tức là *Thúy-tú*) ra. *Thúy-tú* quì ở trước sân, quan huyện truyền trói lại để sắp đem ra pháp-trường. *Thúy-tú* vẫn nghiễm-nhiên như không, không hề biến sắc mặt.

Quan huyện minh mặc cát phục, ngồi bên công-án, truyền hỏi nàng *Thúy-tú* rằng :

— Nàng có phải là một tội-phạm *Nguyệt-anh* đó không ?

Thúy-tú :

— Vâng !

Quan huyện nói :

— Ngày nay tức là cái ngày báo tin mừng cho nàng đó !

Thúy-tú thấy quan huyện lạ mặt, liền hỏi :

— Có phải quan *Tôn* tri-huyện ngồi đó không ?

Các nha-lại sẽ bảo rằng :

— Không phải quan *Tôn* tri-huyện. Quan *Tôn* tri-huyện nay đã thăng chức chỉ-huy-đường ở *Tế-ninh-châu* thuộc tỉnh *Sơn-đông* rồi !

Thúy-tú lầm-nhầm gật đầu mà rằng :

— Tôi xin cầu-nguyện cho quan *Tôn* tri-huyện được cao-thăng nhất-phẩm, nối đời công kỉ anh !

Nguyên quan huyện *Tiền-đường* là *Tôn-vân-tiên* trước, đoán việc rất minh, tiếng-tăm lừng-lẫy, cho nên Lại-bộ đã gia-thăng sung làm chức chỉnh-đường ở *Tế-ninh-châu* mà tạm cho chức huyện thừa được lên quyền huyện *Tiền-đường* vậy. Vừa quyền được 3 ngày thì phụng mệnh giải nàng *Nguyệt-anh* ra chém.

Quan huyện *Tiền-đường* đã theo lệ nêu một cái thẻ, và cho nàng *Thúy-tú* uống rượu ăn cơm, rồi giải ra pháp-trường. Hai bên có quân-sĩ đi kèm. Các nhà-dân trong thành trông thấy thế nêu rõ rằng có mấy chữ rằng phụng chỉ đem chém một tên-tội phạm *Nguyệt-anh*, ai cũng ngậm-ngùi thương-xót.

Chúng gặt nước mắt mà bảo nhau rằng :

— Một người đàn-bà tiết liệt như thế, thật là kiếm có ! Nàng đã trả được một cái hại lớn cho chúng ta ! Ngày nay nàng bị gia-hình, nghĩ đáng thương tiếc vậy.

Các người đi xem, già trẻ lớn bé, ai cũng ứa nước mắt. Nàng *Thúy-tú* cứ nhắm chặt hai mắt lại, tha-hồ cho chúng muốn dắt đi đâu thì đi.

Bấy giờ trên con đường lớn, bỗng có một vị anh-hùng, mũ áo chỉnh-tề, ở ấn đi một đôi giầy đen, sau lưng lại có bốn tên gia-đinh, đang đai-đệ các đồ hành-lý.

Người ấy là ai ? Nguyên là *Thường-vạn-thanh* đi tiến hương ở *Nam-hải* về. Bây giờ vào cuối tháng 5, tiết trời đang nóng-bức, *Thường-vạn-thanh* không ưm vào nhà trọ, truyền bảo gia-đinh mau mau đem các đồ hành-lý thẳng tới nhà họ *Phàng*.

Thường-vạn-thanh vừa đi vừa ngẫm thầm : ngày nay chắc em *Phàng-húc* ta đã cưới vợ rồi. Ta nghe nói em dâu ta là một người tài-mạo song-toàn, bây giờ ta tới nơi, hẳn được biết mặt !

Trong khi đi đường, *Thường-vạn-thanh* nghe thấy nhân-dân thì-thào bảo nhau rằng : Thương-xót thay cho một vị tiểu-thư tài-mạo song-toàn, lại có tiết-liệt như thế, mà ngày nay bị cắt chém ! Chúng ta nên mau mau kéo nhau đi xem.

Thường-vạn-thanh dẫu nghe chúng nói như vậy, nhưng cũng chẳng lấy chi làm quan tâm, cứ một mạch đi thẳng đến nhà *Phàng-húc*. Khi đi tới nơi, thấy có một khu đất không, gạch ngói lổng-chổng, than tro cháy tàn, nghĩ lấy làm kỳ-dị.

Thường-vạn-thanh hỏi các gia-đinh rằng :

— Quái lạ ! hay là ta đi lầm đường ! Bay thử hỏi thăm xem, hoặc giả *Phàng* tiên-sinh dọn nhà đi ở đâu rồi chăng !

Bấy giờ có một ông cụ già, đang lật-đật với ra pháp-trường để xem mặt nàng *Nguyệt-anh*. *Thường-vạn-thanh* cất tiếng lên, gọi ông cụ già lại hỏi.

Ông cụ già nghe tiếng *Thường-vạn-thanh* gọi hỏi, khác nào như tiếng sét lưng trời, giật mình ngảnh lại, lại thấy hình-dung đỗ-tợn, cũng có ý khiếp-sợ.

Ông cụ già nói :

— Chẳng hay người gọi tôi để hỏi việc gì ?

Thường-vạn-thanh nói :

— Đây có phải là nhà quan thượng-thư họ *Phàng* đ.k ông ?

Ông cụ già nói :

— Chính phải đấy ! Người hỏi để làm gì ?

Thường-vạn-thanh nói :

— Nhà họ *Phàng* bị cháy bao giờ thế này, bây giờ dọn đi ở đâu ?

Ông cụ già nói :

Câu chuyện dài lắm, nói sao hết được ! *Phàng* công-tử chỉ vì một sự nhân-duyên mà đến nỗi của nhà tan nát, người chết cửa hết !

Thường-vạn-thanh kinh ngạc mà rằng :

— Tôi xin hỏi cụ : Đầu đuôi thế nào mà đến nỗi như thế ?

Ông cụ già nói :

— *Phàng* công-tử vì việc lấy nàng *Nguyệt-anh* mà thành ra cùng *Hoa* công-tử tranh-hôn. Sau *Hoa* công-tử vu hãm cho *Phàng* công-tử giết chết người, xui quan Đô-đường kết tử anh tử-tội, lại cưỡng-bách nàng *Nguyệt-anh* phải kết-duyên cùng *Hoa* công-tử. *Tôn* tri-huyện không nghe thì quan Đô-đường cách chức *Tôn* tri-huyện, may nhờ có trăm họ cố xin quan Đô-đường phục chức cho *Tôn* tri-huyện. Rồi xét lại cái án *Phàng* công-tử. Bấy giờ *Phàng* công-tử mới khỏi chết, phải đi đày ra huyện *Bảo-nguyên*. *Hoa* công-tử lại mật sai người phóng hỏa đốt nhà họ *Phàng*, bà thân-mẫu *Phàng* công-tử và người nhà cả thảy hơn 20 người đều bị chết cháy. Nay 28 tháng trước, *Hoa* công-tử đã dùng quyền áp-chế mà làm lễ cưới nàng *Nguyệt-anh*. Ai ngờ nàng *Nguyệt-anh* dẫu là một người con gái yếu-đuối mà lại có chí-khí anh-hùng, đêm hôm nhập phòng, đâm chết *Hoa* công-tử.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

phố buôn bán ít, mà cũng còn có đèn mấy, huống hồ phố này là phố buôn gần đủ mặt hàng mà không có thì thiệt thòi cho sự buôn bán lắm. Không những thế mà thôi, lại nhân lúc nhá-nhem tối, quân gian-phi thừa dịp giở nghề của chúng. Vậy mấy lời tôi xin mong đến tai quan trên cho mắc đèn ngay phố này, thì dân hàng phố đội ơn lắm. Mong thay!

Âm-Phủ lai cảo

ĐỨC-THẮNG (Bắc-giang)

Lười giời khôn tránh. — Tên Bài tức Chạn là tên trộm cướp đại bợm, đã can án giam cầm lại vượt ngục nhiều lần tuốn về quấy nhiễu trộm cướp trong hạt mấy huyện, nên quan đốc Cardin ngài đã đốc thúc tuần phòng, và cho thầy đội Thanh đi đo thăm tầm nã mãi, đến ngày 20 Mai này mới bắt được nó ở làng Ngọc-thanh.

Kì giải về đến tỉ thì nó đã khai nhận tất cả bọn chúng nó rồi, và tên Cửa là tù vượt ngục Thái-nguyên vẫn tụ họp với đảng chúng nó đi ăn cướp. Vậy đã giải nó về Bắc-giang để xét. Tên Cửu với những đứa đồng đảng với chúng nó, hiện bây giờ đã bắt được cả rồi, mà nghe chúng nó đã khai nhận những nơi chúng nó vẫn ăn cướp.

Cũng nhờ có quan Cardin và thầy đội Thanh, nên trong hạt Hẹp-hòa từ rày được yên ổn mà làm ăn. Nghe đâu quan Cardin và thầy đội Thanh cùng 3 người lính khố xanh đã được tư khen về việc ấy.

Nguyễn-trọng-Phủ lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Hưng quốc khánh niệm tết — Bấy giờ rước hôm mồng hai, các quan tỉnh, các quan phủ huyện, các viên chức trong sự các tòa, các sở, cùng các hưu quan đã làm lễ bái mạng tại Hành cung, có quan sứ cùng các quí quan đến thị lễ.

Đến 11 giờ, quan Thượng có thiết tiệc các quan văn võ tại biệt thự ngài.

Đến 9 giờ tối, các quan tỉnh đường lại mở cuộc vật hội và múa tứ linh, có mời các quí-quan cùng các quí phu-nhân đến xem.

Năm nay các viên tòng-sự các tòa, các sở cả thảy hơn bốn mươi ông chung nhau đãi tiệc ăn mừng tại hội-quán hội Trí-tân, mãi đến quá 10 giờ khuya mới giải tán.

Muối có bán mà không mua được — Bấy lâu dân đâu cũng phàn nàn về nỗi muối khan mà lại cao, nhất là ở Thanh-hóa mà về vùng huyện Quảng-xương, Hoằng-hóa dân gian đều phàn nàn về nỗi có muối mà không mua được. Bấy lâu nhờ các bao cỏ-động, quan trên đã thấu rõ nỗi khổ ấy mà cấm không cho muối xuất cảng để cho dân gian có muối rẻ mà ăn. Ngờ đâu các lái buôn lại cứ vẫn bán giá cũ mà chẹt người mua. Không biết làm sao mà ở sở Thương-chính tỉnh phát riêng về cho các nhà buôn được vào kho mua mà thôi, còn dân gian đến mua đành phải trở về không, vì không có thể lực mà xin nổi một cái vé mà mua. Ai muốn có muối ăn thì phải mua lại ở các nhà buôn, thì giá một gấp hai. Nghĩ đến tình cảnh dân gian bây giờ thật là trăm đường khổ sở về muối.

Mong rằng sở Thương-chính hiểu rõ tình-cảnh ấy mà phát chung vé cho cả dân gian đến mua, thì dân gian mới sẵn có muối mà ăn, khỏi bị thiệt thòi vì sự bắt chẹt của mấy kẻ buôn bán chuyên lợi ấy.

S. lai cảo.

VINH

Xe lửa đè chết hai người, bị thương một người. — Đêm hôm mồng 9 rạng ngày 10 juin có ba người đàn ông nằm trên đường sắt để coi lúa ở địa-phận phủ Quì, chẳng may bị chuyến xe lửa chạy đêm ở Vinh ra Hanoi đè phải ở gần ga Choay thì một người 16 và một người 18 tuổi chết ngay liệp tức, còn một người độ ngoài hai mươi tuổi thì bị trọng thương phải đem vào nhà thương Vinh phục thuốc, không biết có sống được không.

Ở con đường này đã nhiều lần xảy ra cái nạn như thế, mà nhất là độ này nhiều người hay ra nằm nghỉ mát hoặc coi lúa cứ lên đường sắt mà nằm, khi xe lửa đến lại ngủ quên đi, không tránh kịp cho nên mới sinh ra lắm cái nạn rất thảm như thế,

Việc Nam-kỳ

CẦN-THƠ

Một cái thảm kịch : Chồng giết vợ và giết cả bố mẹ vợ. — Hôm 28 Mai ở đây xảy ra một cái thảm-kịc rất đỗi kinh hoàng. Số là tên Ng-v-Cu năm nay tuổi vừa 22, nhà ở lại Ngã-tư, lấy vợ ở Cái-nhum, đến ở rể. Bố mẹ vợ thấy con rể nghèo, ra ý ghét bỏ. Cu biết chuyện tức chí, muốn đi xa kiếm phương-thế làm ăn sao cho có dư, rồi sẽ trở về, cho cha mẹ vợ thương yêu, vợ chồng đặng ăn ở vui thú. Nghĩ vậy nên Cu mới bàn cùng vợ. Vợ nghĩ thương chồng chẳng nỡ cách phân. Nhưng Cu đã quyết chí nên dứt tình ra đi.

Thương hại cho Cu đi mấy tháng, làm ăn thì không khá. Bữa nọ Cu mới trở về, tính thăm vợ ít bữa rồi sẽ đi chốn khác. Về tới nhà thấy phong cảnh khác xưa, vợ cũng no ấm hơn xưa thì lấy làm lạ, song cũng có bụng mừng; đè đâu, vợ thấy chồng về thì làm lơ, cha mẹ vợ lại chẳng nhìn, nỗi tiếng đuổi ra khỏi cửa. Cu tức mình, song chưa để nói sao. Cu tới hàng xóm dò tin, mới hay cha mẹ vợ đã hứa gả vợ mình cho kẻ kẻ giàu có rồi. Hèn chi cô ấng đem lòng phụ bạc! Biết vậy mà Cu cũng cứ, đè về đem bớm mượn tiếng nhỏ to cùng vợ, nàn-nỉ với mẹ cha, họa may vợ mình có nghĩ đến chút tình xưa. Cu nằn nì lay lục cha mẹ vợ trót mấy lần vô ích, than-thở khóc lóc với vợ đôi ba đêm cũng không động tới gần, tức quá Cu mới quyết lòng ra tay rửa hận.

Bữa 28 Mai, Cu mà một lưỡi dao thiệt bén, cầm sẵn-soi mới hồi rồi tới nhà cha mẹ vợ. Trước còn nằn nì với cha mẹ vợ và vợ một lần rửa không động, ai nấy cứ tại để mặt ngơ; Cu nổi giận ra tay, nắm đầu vợ chém một hồi chết ngay. Cha vợ thấy vậy nhảy tới bênh con, Cu đang quay gần, chém lộn cha vợ mấy dao chết nốt.

Bấy giờ, mẹ vợ ở dưới bếp, nghe lục đục chạy lên, thấy chồng với con nằm trên vũng máu, thất kinh mới la lên, rồi nhảy lại nắm đầu chồng rể. Cu thấy lại trách mắng nhảy tới chém mẹ vợ mấy dao ngã lăn, Cu quyết giết luôn, gặt bỏ có làng xóm chạy tới, áp vào dựt dao, nên Cu chưa giết chết được, Mụ mẹ vợ còn nằm; song vết thương nặng quá phải chờ đến nhà thương điều trị.

Làng bắt Cu trói lại, rồi làm tờ trình, chờ hai cái thầy tới quan; Cu chẳng chút chối từ, cứ thiệt khai ngay, nhờ lượng quan phân xử.

Cả gần mất khôn, anh chàng rể kia cũng là kẻ vũ phu quá ư tàn ác, nhưng tham vàng bỏ nghĩa nhà kia cũng nỡ lòng phụ bạc, nên mới gây nên cái thảm kịch này. Ghê thay!

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Báo-chí MONTES

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Những buổi giời mới nóng bức như, người ta hay sinh ra bệnh lậu máu, cùng nhiều chứng ở dây mà ra nữa.

Thuốc Hémostyl Roussel có màu ngựa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải làm việc nặng mới khỏi, nên uống thuốc

Hémostyl Roussel

AMPOULES

Nhà Bán-đồ **TÂM-TÂM** ở Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm, nào cũng có bán tất cả các giờ.

LỜ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được nhớ biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy cần tiền gửi đăng báo mua thì gửi tiền báo sẽ không có chậm gửi theo giấy mua thì báo quán không gửi. — Mua báo thì tính tiền cẩn-thận mua một tháng không nhận.

HIỆU BÁN BỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Bản-hiệu chuyên nghề người 30 năm, buôn bán thực thà, được nhiều quí-khách chiếu-cố, hằng ngày vẫn gửi vàng và đồ vàng đi bán các tỉnh trong rồi Đông pháp và Cao-miên Laos.

Đồ khách quen hay lạ, hễ gửi Commande mà có đặt tiền trước tại bản hiệu cũng chiếu theo thời giá mà gửi đồ đến tận nơi.

2066

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Báo-chí MONTES

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Ở xứ này người ta hay táo lắm, mà táo thì hay sinh ra bệnh; như nhức đầu, đầy hụng, ăn không ngon miệng và có khi lại sinh ra sốt nữa.

Buổi sáng nếu uống một viên thuốc này, thực là một thứ thuốc nhuận-tràng rất tốt; thuốc này là thuốc:

PILULES DEHAUT

祥利裕

YU-WO-TSEONG

VEN E EN GROS

68, Rue des Cantonnais, 68

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 256

Nay mới có đủ các thứ hàng nhập cảng đem bán tại hiệu này, như các thứ vải, lụa, sa, the, nhiễu, hàng, lĩnh, gấm, vóc, sồi, nhiễu, đoạn, hàng, lĩnh, gấm, vóc, sồi, nhiễu, đoạn, các thứ nón.

Nay mới có đủ các thứ hàng nhập cảng đem bán tại hiệu này, như các thứ vải, lụa, sa, the, nhiễu, hàng, lĩnh, gấm, vóc, sồi, nhiễu, đoạn, các thứ nón.

Quí-khách ở ngoài đến hiệu mua hàng, xin cứ đến hiệu này, chúng tôi sẽ tận tâm tiếp rước, xin quí-khách chớ ngại.

Cẩn bạch

YU-WO-TSEONG

2070

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Báo-chí MONTES

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Những buổi giời mới nóng bức như, người ta hay sinh ra bệnh lậu máu, cùng nhiều chứng ở dây mà ra nữa.

Thuốc Hémostyl Roussel có màu ngựa tươi, lấy trong lúc ngựa đương sức mạnh khỏe.

Mỗi ngày uống một ống thuốc với một cốc nước thực là một vị thuốc bổ rất khỏe. Những người phải làm việc nặng mới khỏi, nên uống thuốc

Hémostyl Roussel

AMPOULES

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này thác-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể của dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chóng mạnh lắm.

Bệnh huyết suy bệnh gầy yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

bd. phố Paul Bert, Hanoi

QUINQUINA CUSSAC

BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được nhanh sức, trị được bệnh huyết suy, bệnh sốt rét cùng bệnh một nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức khỏe nên dùng rượu này.

HIỆU GUIONEAUD FRÈRES

HANOI — HAIPHONG

Đứng làm đại biểu bán rượu cho khắp cả hạt Đông pháp.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Báo-chí MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thuốc này để trong ống, giữ được lâu không nóng, tục nhưng dùng thì mạnh, mà người bệnh đau gần cốt nên dùng được.

Bệnh ho đau gần cốt cũng nên dùng.

Thuốc này có tiếng để lâu.

Trị bệnh đau gần, nhức đầu, đau [illegible] rất tốt.

Chỉ [illegible] mấy ngày, mỗi [illegible] này 3 viên thuốc:

CACHETS du Dr Faivre

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc không có pha chế nhiều món,

mỗi hoàn 0,50 centigrammes, uống từ 2 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

THUỐC PHÁP — Ở PHÁP QUỐC LẤN

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GẦN-CỐT

Trữ-bán: 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS

Cũng có bán tại: Hanoi, Bd. CHASSAGNE, Pharm.-Chimiste, 1, BOULEVARD BONNAL, Phnom-Penh, và các hiệu bào-chế khác.

ÉNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酗補

J. BLANC (*dệ nhất hạng bào-chế*)

Ông L. BLANC (*người nói-nghiệp*)

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lit

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚台吉啞希吉啞沒喊體欺快精

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC

2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

NƯỚC HOA THƠM

CÔ BA

PACHOT Frères & Cie LYON

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông cho dùng thuốc nhảm, tiền tiêu ma bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, ban thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy người khen ở các nơi gửi tới. Các ông đó nên một đồng một lần.

3261

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

Bước vào, buồn nôn

Tại tất cả các nhà thuốc tây và các nơi

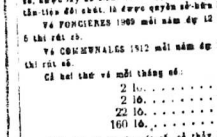
Gửi thư cho nhà thuốc LACROIX 25 bis Rue Philippe de Girard PARIS

華 PAO-VA 寶

S. Rue Hong-Bô, Hanoi

城內十字路口寶華內外貨舖

Chúng tôi kính-trình các quí khách được biết rằng: nay chúng tôi mới tiếp được ở bên Tàu, Hong kong, Canton, Shang hai, Pekin, sang nhiều đồ vàng, bạc, ngọc, ngà, châu-cẩn áu, bồ phách, đồ xứ, đồ đồng-hồ văn văn.... Soạn định gia bán rất rẻ. Vậy xin các ngài có lòng chiếu-cố mua mua đến ngay vẫn hiệu kẻo [illegible] đi.

Cùng chuyến tàu này tôi có sang cả:

1° Các thứ kính giọp đủ các mùi để bán vào mùa hè này.

2° Cao-lý xâm thực hiệu.

3° Quế rất tốt.

4° Bắc nhung.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA. Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

TÉLÉPHONE N° 487

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT CÁI CỦA LỚN

Muốn như vậy, nên mua lấy hai vé

FONCIÈRE 1909 và COMMUNALE 1912

Lúc mua phải nộp 20 quan, còn thì nộp làm 20 tháng, mỗi tháng 30 quan. Ngày lấy số [illegible] lần đầu, tiền được hai vé ấy, riêng mình có quyền xé-hữu, nên vé trúng số, được lấy cả tiền. Như vậy vừa được dự các cuộc rút số, mà mình chỉ chịu khó số, được lấy cả tiền. Như vậy vừa được dự các cuộc rút số, mà mình chỉ chịu khó tốn tiền đôi chút, là được quyền sở-hữu hai cái vé rất quý có sinh lợi-tức.

Vé FONCIÈRES 1909 mỗi năm dự 12 cuộc rút số, tháng nào cũng có ngày mồng 5 thì rút số.

Vé COMMUNALES 1912 mỗi năm dự 12 cuộc rút số, tháng nào cũng có ngày 23 thì rút số.

Cứ hai thứ vé mỗi tháng số:

2 lô	100 000 quan
2 lô	10.000 quan
22 lô	1.000 quan
160 lô	500 quan

Mỗi năm có 24 lần rút số, cứ thấy hơn ba triệu quan.

Mua cao vé cũ, thực là đặc lãi rất tốt, mà tháng nào may ra lại được hai lần trúng. Mua vào vé cũ, thực là đặc lãi rất tốt, mà tháng nào may ra lại được hai lần trúng.

Muốn dự các cuộc rút số ấy, xin gửi 29 quan đến nhà:

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE (France)

R. C. 6576